

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20724 - Tendències de la Literatura Catalana Actual / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Margalida Pons Jaume	10:30	11:00	Dilluns	01/12/2019	07/06/2020	BG09
<i>Responsable</i>	17:30	18:30	Dimecres	01/12/2019	07/06/2020	BG09
margalida.pons@uib.es	10:30	11:00	Dimecres	01/12/2019	07/06/2020	BG09

Contextualització

Tendències de la Literatura Catalana Actual pretén oferir un mapa de corrents de la literatura en català produïda del 1975 ençà. El curs es desenvoluparà en tres modalitats: sessions teòriques (dedicades sobretot a l'explicació del context), sessions de comentari i debat i seminaris, alguns dels quals poden anar a càrrec de ponents convidats. En totes tres modalitats es requerirà la participació activa dels estudiants.

Sense abandonar l'ordre cronològic, l'assignatura es plantejarà des d'un enfocament sistèmic, com un estudi de les preses de posició (concretades en debats i controvèrsies) que, en les darreres dècades, han lluitat per l'hegemonia en el camp literari. S'abordaran, així, tensions com les que es produeixen entre poesia especulativa i poesia de l'experiència, dramaturgies de l'espectacularitat i teatre de text i poètiques performatives i poètiques discursives. Però també es prestarà atenció a les oposicions, no sempre diàfanes, entre resistencialisme i normalització cultural, avantguarda i consum, autoctonia i estrangeria. La llista no és exhaustiva.

La delimitació temporal de l'assignatura, que comprèn textos publicats des de la mort de Franco fins a l'actualitat, permet tractar un espectre molt ampli d'autors, des dels nascuts durant les dècades dels anys deu, vint i trenta fins als nascuts durant la dècada dels noranta segle XX: des de Montserrat Abelló fins a Maria Sevilla, per dir-ho amb un exemple. Per recollir aquesta diversitat, es treballarà amb dos grups d'escriptors. Per un costat, un de reduït, vinculat al desenvolupament del temari, que el curs 2019-2020 serà integrat per Vicent Andrés Estellés, Josep M. Benet i Jornet, Maria Antònia Oliver, Carles Rebassa i Biel Mesquida, dels quals es llegiran obres senceres, i per Quim Monzó, Carme Riera, Jaume Cabré, Empar Moliner, Francesc Serés i Jordi Puntí, dels quals es llegirà una selecció de contes. Per un altre costat, hi haurà un segon grup, obert i més extens, d'entre el qual els alumnes podran seleccionar la matèria dels seus treballs. A títol orientatiu, aquest segon grup inclourà autors com Sebastià Alzamora, Carles Batlle, Miquel Bauçà, Sergi Belbel, Blai Bonet, Joan Brossa, Lluïsa Cunillé, Pau Faner, Joan Fuster, Pere Gimferrer, Pere Gomila, Carles Hac Mor, Joan-Lluís Lluís, Miquel Martí i Pol, Imma Monsó, Jaume Munar, Joan Navarro, Vicenç Pagès, Joan Perucho, Lucia Pietrelli, Jaume Pont, Miquel Àngel Riera, Marta Rojals, Albert Sánchez Piñol, Antònia Vicens i Joan

Guia docent

Vinyoli. La confecció de les dues llistes d'autors ha tingut en compte les lectures fetes en altres assignatures de literatura del grau.

Requisits

Essencials

Lectura acurada dels textos tractats a l'assignatura.

Familiaritat amb els continguts (autors, contextos) tractats a l'assignatura Literatura Catalana del Segle XX.

Coneixement de les principals eines d'anàlisi textual treballades en assignatures com Introducció als Estudis Literaris i Teoria de la Literatura.

Competència plena, oral i escrita, en llengua catalana.

Recomanables

Competència lectora en llengua anglesa (suficient per llegir i comprendre articles acadèmics).

Competències

Específiques

- * Conèixer els principals períodes, autors i obres de la literatura en llengua catalana (CE2)
- * Capacitat de localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfico-documentals, en bases de dades i recursos d'Internet, i d'emprar aplicacions informàtiques específiques (CE9)
- * Coneixement de les tècniques bàsiques per a l'elaboració de treballs de recerca (CE11)

Genèriques

- * Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dintre de l'àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes també rellevants d'índole social, científica o ètica (CB3)
- * Capacitat per aprendre i treballar de forma autònoma i en equip (CG1)
- * Capacitat d'anàlisi i síntesi de diferents nivells de complexitat (CG4)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Mapes de la literatura catalana actual: segmentacions historiogràfiques, antologies, enfocaments nacionals i supranacionals, visions crítiques des de fora del domini lingüístic

Guia docent

2. Poesia, realisme i especulació: de la poètica del quotidià a l'escriptura d'experimentació
3. Auge i crisi de la representació narrativa: experiència, imaginació i simulacre
4. El relat breu com a camp de proves: ficció, metaficció, tradicions i incorporació de nous models
5. Perspectives sobre el teatre: la diversitat dels gèneres dramàtics

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Sessions dedicades a l'exposició dels continguts teòrics de l'assignatura. Caldrà que els alumnes hagin fet les lectures corresponents a cada sessió.	18
Seminaris i tallers	Seminaris d'itinerari A / Ressenyes d'itinerari B	Grup mitjà (M)	Sessions dedicades al comentari de les lectures. Cada seminari serà liderat per un o més alumnes (el nombre dependrà de la matrícula de l'assignatura). Els alumnes responsables del seminari hauran de: a) preparar un qüestionari i passar-lo a la resta de la classe, via Aula Digital, amb 5 dies d'anticipació; b) preparar i presentar una aplicació pràctica sobre la lectura (pot ser una aplicació didàctica) i realitzar-la a classe; c) presentar a la professora un dossier amb tots els materials vinculats al seminari (qüestionari, descripció de l'aplicació, textos treballats, presentació ppt). Alternativament, els seminaris podran consistir en la presentació dels ponents convidats, la conducció del debat i la confecció d'una ressenya escrita de la sessió. Els alumnes d'itinerari B faran una activitat alternativa no presencial (confecció de ressenyes de cada una de les lectures).	10
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	Les sessions pràctiques en grup mitjà es dedicaran fonamentalment al comentari de textos (lectures del temari, lectures complementàries i textos teòrics o historiogràfics). S'hi requerirà la participació de tots els alumnes.	10
Tutories ECTS		Grup mitjà (M)	L'objectiu de les tutories és resoldre els dubtes relatius a l'assignatura i ajudar els estudiants a preparar els seminaris i treballs de curs.	1
Avaluació	Examen de recuperació dels comentaris	Grup gran (G)	Examen de recuperació dels comentaris, per a alumnes dels itineraris A i B (valdrà el mateix que la suma dels dos comentaris: un 40% de la nota final).	2
Altres	Comentaris escrits a classe	Grup gran (G)	Els estudiants hauran de fer dos comentaris sobre les lectures. Els comentaris seran guiats a partir d'una sèrie de preguntes que serveixin per mostrar tant l'habilitat interpretativa com el coneixement del context.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Tutories electròniques	Les tutories electròniques tindran la mateixa funció que les presencials. Cal vehicular-les via Aula Digital, utilitzant el fòrum individualitzat per tutories o bé fòrums específics habilitats ad hoc.	2
Estudi i treball autònom individual	Estudi autònom	Els alumnes hauran de dedicar les hores d'estudi autònom de l'assignatura a comprendre els continguts teòrics explicats a classe, a partir de la lectura de la bibliografia recomanada.	10
Estudi i treball autònom individual	Treball / Entrevista	L'alumne haurà d'elaborar individualment a) o bé un treball en què mostri la capacitat d'analitzar en profunditat una o diverses obres literàries actuals (triades d'entre una llista oberta de suggeriments proposada per la professora) amb l'aplicació de referents teòrics i bibliografia específica c) o bé una entrevista extensa i en profunditat amb un escriptor. En qualsevol de les dues opcions, serà imprescindible discutir amb la professora, amb l'antelació que s'indica oportunament, el tema triat i l'enfocament.	30
Estudi i treball autònom individual	Lectures obligatòries	Els alumnes hauran de llegir totes les obres proposades. Hauran de participar en els seminaris conduïts per altres companys i fer-hi aportacions rellevants.	30
Estudi i treball autònom en grup	Preparació dels comentaris	Els comentaris a classe sobre les lectures es poden fer amb tots els materials a mà. Això comporta que els alumnes hauran de fer una feina prèvia de recopilació, interpretació i síntesi dels materials.	18
Estudi i treball autònom en grup	Preparació dels seminaris / Ressenyes d'itinerari B	Les hores de preparació de seminari es dedicaran a la confecció i distribució de qüestionaris sobre les lectures, al disseny d'una activitat pràctica sobre els textos triats i a la confecció d'un breu dossier o carpeta d'aprenentatge amb tots els materials vinculats a l'activitat. Els alumnes d'itinerari B elaboraran una ressenya completa de cada una de les lectures obligatòries del curs.	15

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminaris d'itinerari A / Ressenyes d'itinerari B

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Sessions dedicades al comentari de les lectures. Cada seminari serà liderat per un o més alumnes (el nombre dependrà de la matrícula de l'assignatura). Els alumnes responsables del seminari hauran de: a) preparar un qüestionari i passar-lo a la resta de la classe, via Aula Digital, amb 5 dies d'anticipació; b) preparar i presentar una aplicació pràctica sobre la lectura (pot ser una aplicació didàctica) i realitzar-la a classe; c) presentar a la professora un dossier amb tots els materials vinculats al seminari (qüestionari, descripció de l'aplicació, textos treballats, presentació ppt). Alternativament, els seminaris podran consistir en la presentació dels ponents convidats, la conducció del debat i la confecció d'una ressenya escrita de la sessió. Els alumnes d'itinerari B faran una activitat alternativa no presencial (confecció de ressenyes de cada una de les lectures).
Criteris d'avaluació	Es valoraran la puntualitat en la publicació del qüestionari, la rellevància de les qüestions plantejades, la capacitat de liderar la discussió, l'adequació i correcció lingüístiques, la qualitat de l'aplicació pràctica, la capacitat de sintetitzar informacions diverses i disperses en un relat ben articulat i la capacitat d'argumentació.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Examen de recuperació dels comentaris

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Examen de recuperació dels comentaris, per a alumnes dels itineraris A i B (valdrà el mateix que la suma dels dos comentaris: un 40% de la nota final).
Criteris d'avaluació	Els mateixos que per als comentaris escrits a classe.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Comentaris escrits a classe

Modalitat	Altres
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Els estudiants hauran de fer dos comentaris sobre les lectures. Els comentaris seran guiats a partir d'una sèrie de preguntes que serveixin per mostrar tant l'habilitat interpretativa com el coneixement del context.
Criteris d'avaluació	L'estudiant haurà de demostrar dues habilitats complementàries: a) que, havent llegit les obres de referència, és capaç de fer-ne una interpretació crítica i personal, que vagi més enllà de la paràfrasi i el resum; b) que coneix les aportacions crítiques més rellevants sobre aquestes obres.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B

Treball / Entrevista

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumne haurà d'elaborar individualment a) o bé un treball en què demostrï la capacitat d'analitzar en profunditat una o diverses obres literàries actuals (triades d'entre una llista oberta de suggeriments proposada

Guia docent

	per la professora) amb l'aplicació de referents teòrics i bibliografia específica c) o bé una entrevista extensa i en profunditat amb un escriptor. En qualsevol de les dues opcions, serà imprescindible discutir amb la professora, amb l'antelació que s'indica oportunament, el tema triat i l'enfocament.
criteris d'avaluació	Es valoraran l'adequació conceptual, la correcció formal, el seguiment del procés de tutoria, el seguiment de les convencions formals i retòriques del discurs acadèmic i l'originalitat en el tema i en el plantejament.
Percentatge de la qualificació final:	40% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	40% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Lectures obligatòries

- * ANDRÉS ESTELLÉS, Vicent (2016 [1975]). *El gran foc dels garbons*, dins *Obra completa III. Nova edició, revisada*. Estudi introductor i edició a cura de Vicent Salvador. València: Tres i Quatre.
- * BENET I JORNET, Josep M. (1996). *Testament*. Barcelona: Edicions 62.
- * MESQUIDA, Biel (2012 [1974, 1985]). *El bell país on els homes desitgen els homes*. Barcelona: Edicions 62. La Butxaca.
- * OLIVER, Maria Antònia (2001 [1992]). *Joana E*. Barcelona: Edicions 62.
- * REBASSA, Carles (2016). *Eren ells*. Barcelona: Angle.
- * Selecció de relats breus facilitats per la professora.

Bibliografia bàsica

- * BOU, Enric (2009). *Panorama crític de la literatura catalana*, vol VI. *Segle XX. De la postguerra a l'actualitat*. Barcelona: Vicens Vives.
- * BROCH, Àlex, i Joan CORNUDELLA (ed.) (2016). *Poesia catalana avui, 2000-2015*. Juneda: Fonoll.
- * BROCH, Àlex, i Joan CORNUDELLA (ed.) (2017). *Novel·la catalana avui, 2000-2016*. Juneda: Fonoll.
- * BROCH, Àlex, Joan CORNUDELLA i Francesc FOGUET (ed.) (2018). *Teatre català avui, 2000-2017*. Juneda: Fonoll.
- * CAMPS ARBÓS, Josep, i Maria DASCA (ed.) (2019). *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- * FELDMAN, Sharon (2011). *A l'ull de l'huracà: Teatre català contemporani*. Barcelona: L'Avenç.
- * GASSOL, Olívia, i Òscar BAGUR (ed.) (2018). *La poesia catalana al segle XXI, balanç crític*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- * MARRUGAT, Jordi (2013). *Aspectes de la poesia catalana de la postmodernitat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- * MARRUGAT, Jordi (2014). *Narrativa catalana de la postmodernitat. Històries, formes i motius*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Bibliografia complementària

- * ALTAIÓ, Vicenç, i Josep M. SALA-VALLDAURA (1980). *Les darreres tendències de la poesia catalana: 1968-1979*. Barcelona: Laia.
- * ALTAIÓ, Vicenç, i Josep M. SALA-VALLDAURA (2018). *Mig segle de poesia catalana. Del maig de 1968 al 2018*. Barcelona: Proa.
- * AULET, Jaume; FOGUET, Francesc; SANTAMARIA, Núria (2006). *Una tradició dolenta, maleïda o ignorada? I Jornades de debat sobre el repertori teatral català*. Barcelona: Punctum & GELLC.
- * BORDONS, Glòria, i Jaume SUBIRANA (ed.) (1999). *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: EDIUOC/Proa.

Guia docent

- * BOU, Enric (dir.) (2000). *Nou Diccionari 62 de la Literatura Catalana*. Barcelona: Edicions 62.
- * BROCH, Àlex (1980). *Literatura catalana dels anys setanta*. Barcelona: Edicions 62.
- * BROCH, Àlex (1985). *Literatura catalana. Balanç de futur*. Barcelona: El Mall.
- * BROCH, Àlex (1991). *Literatura catalana dels anys vuitanta*. Barcelona: Edicions 62.
- * BROCH, Àlex (dir) (2008): *Diccionari de la literatura catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- * BROCH, Àlex; CALAFAT, Francesc; IZQUIERDO, Oriol; LLURÓ, Josep M.; SALA-VALLDAURA, Josep M. (1992). 70-80-90. *Literatura (Dues dècades des de la tercera i última)*. València: 3i4.
- * DD. AA. (1991). *Literatures submergides*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
- * DD. AA. (1993). Monogràfic «Marginats i marginals en la literatura catalana». *Cultura [Barcelona]*, 42 (febrer).
- * FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2000). *Another Country: Sexuality and National Identity in Catalan Gay Fiction*. Leeds: Maney Publishing for the Modern Humanities Research Association.
- * GRAÑA, Isabel; IRIBARREN, Teresa (coord.) (2008). *Literatura catalana en la cruïlla (1975-2008)*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa, Argumenta 8.
- * GUSTÀ, Marina, i Núria SANTAMARIA (ed.) (2007). *La literatura catalana en una perspectiva europea*. Barcelona: Institut Ramon Llull.
- * KEOWN, Dominic (2011). *A Companion to Catalan Culture*. Woodbridge: Tamesis.
- * MUNTANER, Maria; PICORNELL, Mercè; PONS, Margalida, REYNÉS, Josep Antoni (eds.). (2009). *Poètiques de ruptura*. Palma: Leonard Muntaner Editor.
- * PICORNELL, Mercè (2013). *Continuïtats i desviacions. Debats crítics sobre la cultura catalana en el vèrtex 1960/1970*. Palma: Leonard Muntaner, Editor.
- * PONS, Margalida (ed.) (2007). *Textualisme i subversió: formes i condicions de la narrativa experimental catalana (1970-1985)*. Barcelona: Universitat de les Illes Balears, Càtedra Alcover-Moll-Villangómez and Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- * PONS, Margalida; SUREDA, Caterina (2004). *(Des)aiïllats: narrativa contemporània i insularitat a les Illes Balears*. Barcelona: Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- * PONS, Margalida (2010). *Corrents de la poesia catalana del segle XX*. Palma: Documenta Balear.
- * ROSSELLO-BOVER, Pere (1997). *Els moviments literaris a les Illes Balears (1840-1990)*. Palma de Mallorca: Documenta Balear.
- * SALVADOR, Vicent; PIQUER, Adolf (1992). *Vint anys de novel·la catalana al País Valencià*. València: 3i4.
- * SUBIRANA, Jaume et al. (2002). *Poesia catalana actual*. Barcelona: UOC.

Altres recursos

- * BASE DE DADES TRACES: <https://projectetraces.uab.cat/>
- * ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA CATALANA: <http://www.escriptors.com>
- * LLETRA: LA LITERATURA CATALANA A INTERNET: <http://lletra.uoc.edu/>
- * MAGISTERI TEATRE, MAG POESIA: <http://magpoesia.mallorcaweb.com/>
- * LA LECTORA: REVISTA DIGITAL DE CRÍTICA LITERÀRIA: <http://lalectora.cat/>

